

op de uitspraak van het Chinees, het pinyin en het schrijven van karakters. In het grootste deel van het boek wordt grammatica behandeld aan de hand van bepaalde taalhandelingen, dus bijvoorbeeld hoe je een vraag stelt of hoe praat je over dingen in het verleden. Erg handig is het laatste deel van het boek: het register. Dat bevat in alfabetische

volgorde zowel Nederlandse als Chinese termen en de pagina waarop informatie over dat onderwerp kan worden gevonden. De *Basisgrammatica Mandarijn Chinees* is een waar *vademecum* voor iedereen die Chinees aan het leren is, en misschien nog meer voor iedereen die zijn of haar kennis van deze taal wil bijhouden of opfrissen. Gezien

de kwaliteit van het boek is het te hopen dat de auteur de gelegenheid heeft om er een vervolg op te schrijven, waarin zij kan ingaan op de ingewikkeldere aspecten van het Chinees waarmee de gevorderde en vergevorderde kenner van het Chinees te maken krijgt.

CORNÉ HANSSSEN

Snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen

In zijn boeken, het eerder verschenen en in *China Nu* besproken *China Talk 1* en nu opnieuw in *China Talk 2*, geeft marketingspecialist en voor twee jaar vrijwilliger in China, Ed Sander een interessant kijkje in de Chinese keuken. China is koploper wat betreft technologische ontwikkelingen op internet en IT-gebied. Het Westen zou daar veel van kunnen leren, maar cultuur- en taalafstand en het gebrek aan snel schakelen in het Westen maken dat China ver vooruit loopt. Een voorbeeld van de vooruitgang: steeds

meer Chinezen spreken hun boodschappen via hun mobieltje mondeling in, dus al dat getyp hoeft niet meer. In het Westen is dit ook mogelijk, maar westerlingen vinden het maar vreemd en maken nauwelijks gebruik van deze handige functionaliteit. Ook is in China *m-commerce* (*mobile commerce*) en betalen via het mobieltje al veel verder ontwikkeld dan hier. Tot zover het technische succesverhaal, waarvan ook dit nieuwe boek vele voorbeelden geeft. Een belangrijke schaduwzijde is natuurlijk evenwel de rem die de overheid zet op allerlei ontwikkelingen wanneer deze leiden tot een vergrote vrijheid van meningsuiting en vooral ook meer kritische zin. Zo stond recentelijk in het nieuws dat China ervoor wil gaan zorgen dat de snelheid van het internet enorm wordt vergroot. Dat is mooi voor de Chinese burger, maar de vraag is natuurlijk hoe het zich verhoudt ten opzichte van de internetcensuur en het sterk vertrouwen van de internetsnelheid op het moment dat er sociale onrust zou kunnen ontstaan, zoals bij officiële staatsbezoeken en andere grootschalige evenementen en gebeurte-

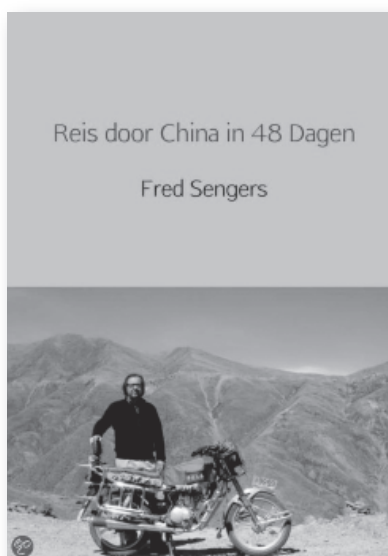
nissen. China loopt dus voor op ons in technologische ontwikkelingen op digitaal gebied, maar een schaduwzijde is evenwel dat ze ook veel meer censuur toepast op internet. Het mooie van de beide boeken van Sander is dat hij zich niet beperkt tot de op zichzelf zeer interessante ontwikkelingen op technologisch gebied, die hij toegankelijk weet op te schrijven voor het Nederlandse publiek. Door twee jaar in China te verblijven en zijn huwelijk met een Chinese vrouw voelt Sander zich ook betrokken bij een groot aantal maatschappelijke ontwikkelingen binnen dit land. Ook op dat front gaan de ontwikkelingen in China soms razendsnel. Sander schrijft met het nodige inzicht over bijvoorbeeld de *leftover*-campagne, waarmee de overheid in het bijzonder hoogopgeleide vrouwen ouder dan 25 wil 'pushen' het huwelijksbootje in te stappen. Hij vermijdt daarbij de persoonlijke noot niet: "Mijn vrouw was een kiekje," legt hij uit, en hij vertelt er meteen bij hoe hij deze campagne tegen *leftovers* met zijn vrouw heeft besproken. Sander verhaalt eveneens over grote andere maatschappelijke problemen, zoals

gebrek aan voedselveiligheid en luchtvervuiling. Hij schrijft over hoe hij een mondkapje koopt en een Pyrrusoverwinning haalt op kantoor waar tijdelijk, slechts voor één dag, de ramen gesloten worden om de vuile lucht buiten te houden. Een

ander thema dat Sander aan de kaak stelt, is het gebrek aan creatief onderwijs en levensvreugde voor jongeren die koste wat kost moeten studeren. Alle columns van Sander zijn eerder geplaatst op de website www.china2025.nl. Op deze site

publiceert hij om de week een nieuwe column, een aanrader voor iedereen die zowel de technologische als maatschappelijke ontwikkelingen in China wil volgen.

GUIDO VAN OSS

Virtuele reis aan de hand van 48 werelddagen

Met zijn boek *Reis door China in 48 Dagen* laat Fred Sengers, eerder medewerker bij het journalistieke onderzoeksprogramma Reporter van de KRO zien dat hij zich snel heeft weten in te werken in zijn nieuwe onderzoeksgebied: China. Sengers startte in 2013 met Blogaap.nl, een site waarop hij vrijwel dagelijks diverse korte nieuwsberichten publiceert over China. Bovendien verzorgt hij een wekelijkse Chinablog bij Elsevier. In zijn boek doet Sengers verslag van een virtuele reis door China aan de hand van 48 werelddagen, zoals de dag van het Jodendom,

de wereldwaterdag en de internationale dag van de verdwenen kinderen, om er maar een paar te noemen. In vaardig geschreven artikelen praat de auteur ons in korte tijd bij over hoe allerlei zaken zich in China ontwikkelen. Sengers trekt daarbij vaak vergelijkingen met het Westen. China komt wel regelmatig, maar lang niet altijd, slecht uit deze vergelijkingen naar voren.

Bij het onderwerp kanker gaan uiteraard de nodige alarmbellen af: zo is de kans dat een inwoner van een grote Chinese stad longkanker krijgt een kwart groter dan een inwoner van de VS. De luchtvervuiling en het massale roken zijn de belangrijkste oorzaken daarvan. Zorgelijker nog is het bestaan van zogenoemde kankerdorpen langs de rivier Huaihe, de kans kanker te krijgen is hier vijftig procent hoger dan het Chinees gemiddelde. Sengers concludeert dat ofschoon de centrale overheid ‘de kankerdorpen’ inmiddels heeft erkend het nog maar de vraag is of: “lokale overheden, die verantwoordelijk zijn voor economische groei en werkgelegenheid en voor inkomsten afhankelijk zijn van bedrijven, nu ook hun milieutaken

beter gaan uitvoeren.”

In een artikel over wereldzieken-dag schrijft de auteur over de schrijnende situatie voor migrantwerkers. Vanwege het feit dat zij hun geboorteplaats niet in de stad hebben, resteert voor hen slechts een sobere ziektekostenverzekering: “die is ontoereikend voor de dure zorg in de stad. Zij hebben eigenlijk maar één optie: gezond blijven.” De auteur constateert dat de overheid moet werken aan de neiging tot overbehandeling door dokters en verbetering van efficiency en effectiviteit van de zorg. “De uitdaging waar China voor staat is deze: als het medische zorg voor de bevolking toegankelijk wil houden, moeten de kosten omlaag. Anders blijft voor veel patiënten de diagnose: onbetaalbaar.”

De mogelijkheid om in Peking petitie in te dienen tegen gedrag van de (veelal lokale) overheidsdienaren komt aan de orde in een artikel over sociale rechtvaardigheid. Sengers schrijft: “Het is niet ongebruikelijk dat lokale autoriteiten verbolgen reageren op klagende burgers die zich met hun grieven tot Peking wenden. Lokale bestuurders ervaren dit als ge-

zichtsverlies. Een slechte beurt in het regeringscentrum kan immers gevolgen hebben voor toekomstige promoties. Dat ze petitie vrezers, blijkt uit de verhalen over knokploegen die door lokale bestuurders en fabrieksdirecteuren naar Beijing worden gestuurd om fysiek te voorkomen dat burgers hun petitie bij het Staatsbureau voor Brieven kunnen aanbieden. Zij wachten de burgers op, tuigen ze af, sluiten ze op in illegale gevangenissen en brengen ze onder dwang terug naar hun woonplaats. Maar zelfs als de klager in het gelijk wordt gesteld, levert de procedure soms maar bescheiden schadevergoedingen op. En het leidt er niet zelden toe dat de klagers het leven zuur wordt gemaakt.”

De auteur bericht ook over allerlei, soms erg onbekende, internationale dagen, als de dag tegen nucleaire proeven, de wereldzelfmoordpreventiedag, de wereldbamboedag, de internationale dag tegen de doodstraf, de niet-winkeldag en tenslotte de wereldorgasmedag. Sengers merkt over seksualiteit in China, in dit laatste artikel van zijn boek, terecht op dat cijfers hierover niet erg betrouwbaar zijn. Er wordt vooral gebruik gemaakt van internetenquêtes, daarmee kun je niet echt een representatief beeld krijgen, omdat slechts een selecte groep aan dergelijke enquêtes zal deelnemen. Het beeld dat uit de onderzoeken naar voren komt, is volgens de auteur vooral dat het topperig gesteld is met de Chinese seksualiteit. Uit één van de onder-

zoeken zou blijken dat: “slechts 37 van alle respondenten tevreden is over zijn seksleven. Meer dan de helft van alle mannen zegt wel eens erectieproblemen te hebben. En 21 procent van alle vrouwen heeft nog nooit een orgasme ervaren bij haar huidige partner.”

Met *Reis door China in 48 Dagen* laat Fred Sengers zien dat hij zich snel en grondig allerlei specifieke thema's die in dit grote en complexe land spelen, heeft eigen gemaakt en deze op een uiterst toegankelijke wijze weet op te schrijven.

GUIDO VAN OSS